

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
เทศบาลตำบลสุคริณ อำเภอสุคริณ จังหวัดนราธิวาส
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
(ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ)

เทศบาลตำบลสุคริณ
อำเภอสุคริณ จังหวัดนราธิวาส

คำนำ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน เทศบาลตำบลสุคริบน อำเภอสุคริบน จังหวัดนราธิวาส จึงได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อขับเคลื่อนการยกระดับคะแนนใน ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต และเสริมสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินชุดใหม่

รายงานฉบับนี้มุ่งเน้นความสำคัญไปที่ "ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ" ซึ่งเชื่อมโยงโดยตรงกับ ตัวชี้วัดด้านความโปร่งใส (Transparency) และการใช้อำนาจรัฐ (Corruption-Free Index) โดยคณะทำงานได้นำผลการประเมิน ITA ในปีที่ผ่านมาวิเคราะห์ร่วมกับบริบทพื้นที่ เพื่อกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยง (Risk Mitigation Plan) ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการเบิกจ่ายงบประมาณ ให้มีความรัดกุม ลดโอกาสการใช้ดุลยพินิจที่อาจนำไปสู่การทุจริต และตอบสนองต่อเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) อย่างเป็นระบบ

เทศบาลตำบลสุคริบน เชื่อมั่นว่าการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เข้มข้น จะส่งผลให้คะแนน ITA ในภาพรวมสูงขึ้น และที่สำคัญที่สุดคือการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ "ไม่ทนต่อ การทุจริต" เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดินเป็นไปอย่างคุ้มค่า เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวสุคริบนสืบไป

งานนิติการ

๒๔ เมษายน ๒๕๖๙

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
เทศบาลตำบลสุคริณ อำเภอสุคริณ จังหวัดนราธิวาส
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
(ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ)

๑. การระบุความเสี่ยงและประเภทความเสี่ยงการทุจริต

การระบุความเสี่ยงให้ระบุรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงด้านการทุจริต โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงด้านการทุจริตนั้นอยู่แล้ว และนำข้อมูล รายละเอียดดังกล่าวมาพิจารณาประเภทความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	ความหมาย
Know Factor	ความเสี่ยงที่เคยเกิดมาก่อนหรือคาดว่าจะมีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ
Unknow Factor	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อนแต่มีความเสี่ยง

๒. เกณฑ์ในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ความเสี่ยง พิจารณาเงื่อนไขในการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง ๒ มิติ คือ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) เพื่อกำหนดระดับความเสี่ยง (Level of Rsk)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเป็นข้อมูลในการตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยง โดยการพิจารณาถึงโอกาสในการเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) การวิเคราะห์สามารถเป็นได้ทั้งการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative) กึ่งปริมาณ (Semi-Quantitative) เชิงปริมาณ (Quantitative) หรือผสมผสานกันไป

กระบวนการประเมินความเสี่ยงของสำนักงาน จะทำการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) อันเนื่องมาจากความเสี่ยง

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง การประเมินโอกาส ของการที่แต่ละเหตุการณ์จะเกิดขึ้นโดยการพิจารณาจากสถิติการเกิดเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าของโอกาสที่จะเกิดในอนาคต โดยมีระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
๕	มีโอกาสดเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นสูงมาก
๔	มีโอกาสดเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นสูง
๓	มีโอกาสดเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นบ้าง
๒	มีโอกาสดเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นน้อย
๑	มีโอกาสดเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นยาก

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ความเสียหายที่จะเกิดขึ้น หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรงและมูลค่าความเสียหายจากความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับ โดยมีระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
๕	มีโอกาสเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นสูงมาก
๔	มีโอกาสเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นสูง
๓	มีโอกาสเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นบ้าง
๒	มีโอกาสเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นน้อย
๑	มีโอกาสเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นยาก

ระดับความเสี่ยง (Risk Level) กำหนดค่าเท่ากับผลคูณของระดับโอกาสที่ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้น(Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) อันเนื่องมาจากความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง (Risk Level) = ระดับโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) × ระดับผลกระทบ (Impact)
ซึ่งระดับความเสี่ยงแบ่งตามความสำคัญเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
สูงมาก (Extreme)	๑๗ - ๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงในทันที เพื่อให้ความเสี่ยงต่ำลง และอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ในที่สุด
สูง (High)	๑๐ - ๑๖	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องเฝ้าระวัง และจัดการความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
ปานกลาง (Medium)	๖ - ๙	ระดับที่พอยอมรับได้ แต่ต้องใช้ความพยายามที่จะลดความเสี่ยงที่จะลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่น้อยลงต่อไป
น้อย (Low)	๑ - ๕	ระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้วิธีควบคุมปกติในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนดและติดตามระดับความเสี่ยงตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน

เทศบาลตำบลสุคริริน ได้พิจารณาคัดเลือกความเสี่ยงตั้งแต่ระดับ คะแนน ๑๐ - ๒๕ เพื่อนำมาเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อจัดการและควบคุมความเสี่ยงให้ลดลง ส่วนความเสี่ยงในระดับค่า ๙ และที่ต่ำกว่า ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้

๓. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง

โดยการนำความเสี่ยงการทุจริต มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากการนำระดับโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) × ระดับผลกระทบ (Impact)

แผนภูมิแสดงความเสี่ยง (Risk Matrix)

ระดับการยอมรับความเสี่ยง (Degree Of Acceptance)

โอกาส ผลกระทบ	เกิดขึ้นยาก (๑)	เกิดขึ้นน้อย (๒)	เกิดขึ้นบ้าง (๓)	เกิดขึ้นสูง (๔)	เกิดขึ้นสูงมาก (๕)
สูงมาก (๕)	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
สูง (๔)	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
ปานกลาง (๓)	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
น้อย (๒)	๒	๔	๖	๘	๑๐
น้อยมาก (๑)	๑	๒	๓	๔	๕

	๑) ระดับความเสี่ยง ๑๗ – ๒๕ คะแนน	สูงมาก	ต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด
	๒) ระดับความเสี่ยง ๑๐ – ๑๖ คะแนน	สูง	ต้องเฝ้าระวัง
	๓) ระดับความเสี่ยง ๖ – ๙ คะแนน	ปานกลาง	พอจะยอมรับได้ใช้วิธีควบคุมปกติ
	๔) ระดับความเสี่ยง ๑ – ๕ คะแนน	ต่ำ	ไม่ต้องมีการควบคุม

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

โดยมีการนำค่าความเสี่ยงรวมมาทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่า มีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ

ความเสี่ยงการทุจริต		ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง/สูงมาก
คุณภาพการจัดการ	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

ความหมายของคุณภาพการจัดการ

- ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการหรือองค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน
- พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการหรือองค์กรแต่ยอมรับได้
- อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการแต่ยอมรับได้

๕. มาตรการจัดการความเสี่ยงและป้องกันการทุจริต

กรณีที่ประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตแล้วพบว่า กระบวนการใดมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตสูงหรือปานกลาง ให้จัดทำมาตรการจัดการความเสี่ยงและป้องกันการทุจริตตามลำดับความรุนแรง

การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริตของเทศบาลตำบลสุคีริน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
(ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ)

กระบวนการ : การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน

บริบท : ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างงาน ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหาร พัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐

ประเด็นความเสี่ยง : การรับสินบนเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้าง

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต		สถานะความเสี่ยง				เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง			คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
	Know Factor	Unknow Factor	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	ระดับโอกาสที่จะเกิด	ระดับผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม		ต่ำ/ค่อนข้างต่ำ	กลาง	สูง/สูงมาก
การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR)		✓			✓		๓	๔	๑๒	ดี			✓
การพิจารณาผลผู้ชนะการเสนอราคา		✓			✓		๓	๔	๑๒	ดี			✓
การบริหารสัญญา		✓				✓	๓	๕	๑๕	ดี			✓

มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยง	มาตรการควบคุม/แนวทางป้องกัน	ผู้รับผิดชอบ
การกำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อประโยชน์กับผู้เสนอผลประโยชน์แก่ตนอย่างเต็มที่เพื่อเรียกรับผลประโยชน์	๑.มีการกำหนดแนวทางในการจัดทำ TOR ซึ่งสอดคล้อง ตามระเบียบของกรมบัญชีกลาง ๒.มีการกำหนดแนวทางในการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญจากบุคคลภายนอก (กรณีหน่วยงานขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน) เกี่ยวกับพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้าง เข้ามาเป็นคณะกรรมการในการจัดทำ TOR ๓.จัดทำประกาศนโยบายเพื่อแสดงเจตนากรณีในการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)	ทุกสำนักฯ/กอง
ผู้รับจ้างใช้ประโยชน์จากการมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น มีการเสนอผลประโยชน์ต่างตอบแทนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เป็นผู้ชนะการเสนอราคา	๑.มีการกำหนดแนวทางให้คณะกรรมการพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้าง จัดการประชุมร่วมกันกับคณะกรรมการการจัดทำ TOR เพื่อพิจารณาทำความเข้าใจในพัสดุที่จัดซื้อ จัดจ้าง และเพื่อผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตาม TOR และถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ๒.จัดทำประกาศนโยบายเพื่อแสดงเจตนากรณีในการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)	ทุกสำนักฯ/กอง
คณะกรรมการตรวจรับได้รับผลประโยชน์ต่างตอบแทน เพื่อให้ตรวจรับงานที่ไม่ตรงตามสัญญา หรือมีการเรียกรับสินบน	๑.มีการออกใบตรวจรับพัสดุ เมื่อมีการส่งมอบงานตามงวดที่กำหนด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ๒.มีมาตรการการตรวจรับงานโดยเปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้ ๓.มีมาตรการการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบดูได้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ๔.จัดทำประกาศนโยบายเพื่อแสดงเจตนากรณีในการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)	ทุกสำนักฯ/กอง